

Guba Anna – Pataky Gabriella – Tóth Eszter

ÉPÍTETT KÖRNYEZETI NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN

Szerzők: Guba Anna, Pataky Gabriella, Tóth Eszter

Illusztrációk és borítóterv: Rekvényi Viola

Szakmai lektor: Tatai Mária

kultúrAktív

Kiadó: kultúrAktív Egyesület

7625 Pécs, Mikszáth K. u. 9.

Felelős vezető: Tóth Eszter

Magyar Építész Kamara

1088 Budapest, Ötpacsirta u. 2.

Felelős vezető: dr. Hajnóczi Péter, elnök

© kultúrAktív Egyesület, 2017

ISBN 978-963-89794-4-5

ISSN: 2064-0110

Megjelent a „Gyermek-Város-Építészet” c. sorozat részeként.

Sorozatszerkesztő: Sebestyén Ágnes, Tóth Eszter

Megjelent a Publicitas Art-Média Kft. gondozásában.

1021 Budapest, Tárogató út 26/a.

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	4
ÉPÍTETT KÖRNYEZETI NEVELÉS	7
Az épített környezet	7
Az ember és az épített környezet kölcsönhatása	9
Az épített környezeti nevelés gyakorlata	11
Összefoglalás	13
ÉPÍTETT KÖRNYEZETI NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN	15
Térbeli képességek fejlődése óvodás korban	15
Épített környezet az óvodában – történeti áttekintés	19
Az épített környezeti nevelés helye az óvodai nevelésben	22
Épített környezeti nevelés és komplex fejlesztés	27
MÓDSZERTANI GYŰJTEMÉNY	33
Az épített környezeti neveléshez kapcsolódó témahetek áttekintő táblázata	34
ÁLLATOK LAKHELYE	48
ÉPÜLET – AZ ÓVODA	66
OTTHON	81
ÉPÍTŐANYAGOK	94
UTCA	107
VÁROS	120
FÜGGELÉK	137
Tematikus bibliográfia és források	137
A szerzők bemutatása	141
kultúrAktív Egyesület	142

Tapasztalt gyakorlott gépkocsivezető, menet közben tudatosan alig érzékeli az irányító táblákat, forgalmi jeleket és mégis magabiztos nyugalommal halad a célja felé, hiszen a „vérében” van a vezetés.

Ennek a könyvnek az egyik feladata, hogy felnövekvő nemzedékünk olyan módon éljen, járjon-keljen környezetében, utcákon, tereken, épületekben, hogy azok értékei, mondandójuk, kisugárzásuk indirekt módon természetes legyen számunkra.

Mindez azonban csak hosszú évtizedek alatt válhat valósággá.

A Magyar Építész Kamara (MÉK) elnöksége úgy véli, hogy nem szabad tovább késlekedni, szakmánk az építészet, városrendezés, belsőépítészet, kert- és tájépítészet környezetformáló szerepének társadalmasításával. Meg kell tudni szólítani az embereket érthetően, figyelem- és érdeklődés felkeltő módon.

A MÉK stratégiájának első pontja ezt a feladatot jelöli meg és az elmúlt hat évben sok fontos program zajlott e feladat tükrében és még több teendő körvonalazódik a jövőre nézve.

Néhány pozitív példa a közelmúltból:

- kilenc vidéki és egy fővárosi óvodában a gyerekek délelőtti manuális foglalkozásokon vettek részt kiváló szakemberek vezetésével.
- óvodapedagógusok 60 órás akkreditált képzést kapnak a vizuális kultúra oktatásával kapcsolatban

Mindezeket előrebocsájtva, örömmel tudatom a tisztelt Olvasóval, hogy olyan tankönyvet forgat a kezében, amely óvodapedagógusok, tanítók, gyermekekkel foglalkozó szervezetek részére készült.

A könyv minőségét fémjelzi készítőinek személye.

Guba Anna magyar, művészettörténet és óvoda pedagógus szakon végzett. Elsősorban az óvodás korosztály környezeti nevelésével foglalkozik a kultúrAktív Egyesület tagjaként.

Dr. Pataky Gabriella PhD a Magyar Iparművészeti Egyetem vizuális és környezetkulturális szakán végzett, doktori címét az ELTE Neveléstudományi Doktori Iskolájában szerezte.

Főként 3-12 éves korú gyerekek vizuális képességeinek kutatásával, alternatív pedagógiával, oktatási-nevelési terek esztétikájával, interaktív oktatási segédeszközök fejlesztésével foglalkozik mint az ELTE Tanító – és Óvóképző Kar Vizuális Nevelési Tanszékének oktatója.

Mindemellett az InSEA Művészeti nevelők világtanácsának európai képviselője, az ENViL nemzetközi kutatócsoport vezetőségi tagja.

Tóth Eszter művészettörténészként a gyermekek részvételével foglalkozik a várostervezésben, keresve a játékos elemeket, pedagógiai módszereket, ennek a nem könnyű feladatnak a megvalósításához. A kultúrAktív Egyesület alapító elnöke, számos témával foglalkozó szakkör, tábor, workshop, szimpózium és konferencia szervezője.

Úgy gondolom, hogy a három szerző alkotta könyv, hallatlanul fontos szerepet tölt be, hiányt pótolva oktatásunk területén.

A felnövekvő generáció környezettudatos nevelése kezdetét vette. Jól tudjuk, hogy a valóságosan mérhető eredmények hosszú évek, évtizedek következetes munkáját követően jelentkeznek majd.

Kívánom a szerzőknek, – és személyükön keresztül társadalmunknak –, hogy járjanak sikerrel, energiájuk maradjon meg, vagy jó esetben fokozódjon, a könyv olvasója pedig fogadja szeretettel a leírtakat és azt megértve tolmácsolja a gyermekeken kívül környezetének is.

További sok sikert kívánok.

Bálint Imre DLA
Ybl díjas építész